

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДВАДЕСЕТА ПОСЕБНА СЕДНИЦА
У ЈЕДАНАЕСТОМ САЗИВУ
28. јануар 2019. године

(Седница је почела у 13.20 часова. председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*

*

*

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани народни посланици, поштовани чланови Владе, поштовани градоначелнице Београда, ваше екселенције, поштоване даме и господо, отварам Двадесету посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

Ову посебну седницу сазвала сам да би се Народној скупштини обратио председник Републике Словеније, Његова екселенција господин Борут Пахор.

Част ми је да у име Народне скупштине и у своје име поздравим Његову екселенцију господина Борута Пахора.

Поред њега, поздрављам и остале уважене чланове делегације Републике Словеније, чланове Владе Републике Србије, као и представнике дипломатског кора у Републици Србији који присуствују данашњој посебној седници.

Сада молим председника Републике Словеније, Његову екселенцију господина Борута Пахора, да нам се обрати.

Изволите, председниче.

БОРУТ ПАХОР: Поштована госпођо председнице, поштовани посланици Народне скупштине Републике Србије, екселенције, драги пријатељи, пре десет година, 2009. године, након дугог времена погоршаних односа између Словеније и Србије, био сам, као први словеначки председник Владе, у званичној посети у Београду, у Србији и тада су ме примили председник Владе Мирко Цветковић и председник државе Борис Тадић. Том посетом и разговорима 2009. године отворили смо ново поглавље у односима између двеју држава и два народа. Иако је пре тога и после тога те наше односе оптерећивао различит однос према косовском питању, од тад надаље све друге изазове успели смо да окренемо у корист наших интереса.

Пре пет година, 2014. године, као први председник Републике Словеније, званично сам посетио Србију. Мој тадашњи домаћин био је председник Томислав Николић, а примио ме је и председник тадашње Владе Александар Вучић. Свестрана сарадња између два народа и двеју држава тада, пре пет година, била је у пуном замаху. Словенија је баш тих дана несебично помагала Србију, коју су погодиле велике поплаве. Била је то тада илустрација искреног пријатељства између Словенаца и Срба, између двеју држава, Републике Словеније и Републике Србије.

Наравно, у тих десет година биле су бројне посете ваших председника Владе и државе Словеније. У заиста лепом сећању остала ми је последња посета председника Николића, са којим смо заједно отворили „Клупу мира и пријатељства“ у парку Тиволи у Љубљани и отворили смо Споменик Михајлу Пупину на Бледу.

Са вашим председником били смо пре два дана, дакле у суботу, почасни покровитељи свечане вечерње молитве у православној цркви у Марибору и свечане академије у Словеначком народном позоришту поводом осамсто година самосталности Српске православне цркве и шестсто година рођења целске грофице Катарине Бранковић, која је била прва православка у Словенији.

Драги пријатељи, Словенија и Србија у том периоду, од нормализовања дипломатских односа, не само да су уредиле билатерална питања већ су се побринуле за расцвет привредне сарадње, културне размене и, што се мени чини најважнијим да овде кажем пред представницима српског народа, ми смо се побринули заиста за повезивање, учвршћивање људских симпатија и наклоности између два народа и држава.

Поштована госпођо председнице, високи скупе, Словенија је од самог почетка уређивања билатералних питања активно заговарала и подстицала приближавање улазак Србије у Европску унију. Све то време, тада и данас, оцењујемо да би улазак Србије у ЕУ био у обостраном интересу и Србије и ЕУ и да би то много придонело политичкој и привредној стабилности овог дела Европе.

Поверење и пријатељство тих година се развило до те мере да заједно учествујемо, на нивоу председника држава, у оквиру Процеса Брдо–Бриони, а на нивоу председника влада у Берлинском процесу, који представља економски оквир Процеса Брдо–Бриони, али учествују и најважније европске државе као што су Немачка, Британија, Француска. Тај процес Брдо–Бриони, иако није формалан, али је на највишем нивоу између представника држава у региону, има више карактеристика. Следећи састанак на врху биће почетком маја у Тирани. Као прво, тај процес чува, јача елементарно лично поверење међу вођама и изражава

политичку вољу за елементарно поверење и сарадњу између народа и држава учесница.

Као што сам већ рекао, тај процес је основа за Берлински процес, који је посвећен у првом реду економској сарадњи и тај процес директно укључује и најважније европске државе. Треће, у том процесу учествују високи представници трећих држава и ЕУ и представља прилику за периодичну размену оцена о европском процесу ширења. То је неки покусни камен, лакмус папир, где можемо да осетимо и оценимо атмосферу у регији.

Госпођо председнице, да ли смем да захвалим овде и Србији и српском председнику што учествује у овом процесу?

Поштовани пријатељи, већ на састанку на врху овог процеса Брдо–Бриони у Сарајеву 2016. године оценио сам да би могло да се деси да ће се Европска унија следећих година више бавити сама собом него ширењем. Али, у суштини, не бави се толико ни сама собом, колико бих ја то желео, већ се државе чланице ЕУ много више баве собом, а мање се баве заједничком ЕУ. То сасвим сигурно ствара такве прилике да и у следећим годинама, према мојој оцени, не можемо да очекујемо неку велику или натпросечну политичку вољу за проширење Европске уније.

Због тога сам на том сусрету у Сарајеву али и на свим сусретима од тада поновио оно што желим, госпођо председнице, овде да посебно нагласим пред српским парламентом. Управо због тога, моји драги српски пријатељи, управо због тога, јер би могло доћи до успоравања динамике преговора држава Западног Балкана са Европском комисијом о чланству, толико је важно да сви народи, све државе у овом региону, али и оне које су на њеном рубу, сарађују безусловно, да решавамо сва отворена питања, да одржавамо и јачамо поверење међу нама и међусобно поштовање, без обзира на то што међу нама постоје толике разлике, односно управо због тога јер оне постоје.

Наша политичка улога и наша одговорност су ненадокнадиве. Уместо нас то не може да уради нико други, па чак и ако је светска велесила, а ми са својим знањем, са својим искуствима, горким искуствима али са врло племенитим, са својом одговорношћу према свим нашим људима, нашој деци, свој нашој деци можемо да урадимо одлучујуће кораке за то да стрпљиво тражимо корисна и одржива решења да се сачува мир у региону.

Западни Балкан, као и међународна заједница, налази се на неком раскршћу, а ствари отежавају мања предвидљивост и повећани безбедносни ризици у међународној заједници, али унаточ томе или управо због тога ми морамо да урадимо све за мирно решавање свих конфликта. Нема историјске нужности, као што неки кажу, да Западни

Балкан у замршеним ситуацијама увек уђе у неки конфликт. Може да уђе, али то није нужно. Али, ако би се против наше воље то догодило, да се поново тај део Европе уплете у неки конфликт, морамо сви да знамо да би то била потпуна бура, *perfect storm*, а то не жели нико од нас. Сви ми себи, нашим људима, нашој деци желимо мирну и сигурну будућност.

Поштована госпођо председнице, високи скупе, наравно, Словенија подржава Србију на путу у Европску унију. Без обзира на моју оцену о успоравању динамике проширења, Словенија ће увек упозоравати на значај укључивања Србије у ЕУ. Србији желим велики успех на том путу. Може очекивати да има у Словенији и пријатеља и савезника.

Из словеначког искуства, али и из личног искуства, знам да на том путу много зависи од националног, домаћег друштвеног консензуса како се брзо и успешно домаће законодавство прилагођава европском правном поретку, а много пута је тешко убедити домаћу јавност да се мора нешто урадити иако нема можда одмах награде што се тиче брзине преговора.

Пре тога сам подсетио председницу да сам ја водио словеначки парламент када се Словенија у финалној фази укључивала у ЕУ.

Драги пријатељи, Словенија разуме право Србије да суверено изабере своју безбедносну политику. У том смислу, ми поштујемо да је ваш приоритет сарадња са Руском Федерацијом, али је јасно да ће брже доћи до завршетка преговора Србије са ЕУ ако ће бити добро уређени односи између ЕУ и Брисела, односно Руске Федерације.

Дозволите ми да кажем, као ваш пријатељ, да Словенија подржава сва настојања званичног Београда и Приштине да закључују споразуме који уређују међусобне односе, али да обе стране морају да поштују овакве потписане споразуме. Што се тиче неких замисли за уређење најосетљивијих билатералних питања, Словенија наглашава елементарни услов – преговори морају да теку мирним путем, без претњи или употребе силе, а резултат мора да буде мирна примена договора, без колатералних безбедносних последица у региону. Многи државници ме питају да ли је то могуће. Ја мислим да јесте ако имамо довољно мудрости, знања и, наравно, ако једноставно имамо огромну склоност мирном решавању спорова.

Словенци и Срби се узајамно поштују и имају једну наклоност једни према другима. Словенија и Србија су пријатељске државе, продубљују, развијају свестране односе. Словенија и Србија једна другој помажу и пружају подршку. Обе државе виде у Европској унији простор помирења, мира, безбедности и благостања. Словенија и Србија имају различите безбедносне политике, али ту разлику узајамно поштују и сматрају да та разлика не смета развоју свих других могућности. И једна и друга, и Словенија и Србија, осећају обавезу да уреде сва билатерална и

мултилатерална питања држава у југоисточној Европи. Наравно, што се тиче неких питања, имамо различита становишта, али ти погледи нису непремостиви, нису толико различити да би заиста сметали или ометали развој одличних политичких и привредних односа.

Драги српски пријатељи, била ми је данас велика част што сам могао да вам се обратим са овог места. Настојаћу да Словенци и Срби ојачају свој однос, наклоност. Учинићу оно што је у мојој моћи да Србија и Словенија узорно, свестрано сарађују у корист њихових народа, држављанки, држављана, целе регије, Европе, европског и светског мира и благостања. Хвала за вашу пажњу и част коју сте ми указали. Нека живи словеначко-српско пријатељство.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем председнику Републике Словеније господину Боруту Пахору на његовом обраћању.

Закључујем Двадесету посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву. Хвала.

(Седница је завршена у 13.40 часова.)